

злочину.

Україна гарантує громадянам республіки незалежно від їх національного походження рівні політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи, підтримує розвиток національної самосвідомості й самовиявлення.

Усі громадяни України користуються захистом держави на рівних підставах. У забезпеченні прав осіб, які належать до національних меншин, держава виходить із того, що вони є невід'ємною частиною загальноновизнаних прав людини.

**Студентка 2 КМ-2А курсу ННІ№4
НАВС**

Гошко Лариса Володимирівна

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ПРЕЗУМПЦІЇ НЕВИНУВАТОСТІ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗГІДНО КОДЕКСУ КУПАП

Значення презумпції невинуватості в адміністративному процесі зумовлено визнанням в Україні людини, її життя і здоров'я, честі й гідності, недоторканності та безпеки найвищою соціальною цінністю (частина перша ст. 3 Конституції України) [1].

Своє формальне закріплення принцип презумпції невинуватості одержав у Декларації прав людини і громадянина, прийнятій у 1789 р. у Франції де зазначалось у ст. 9 "Кожна людина є невинуватою, доки її не визнано винною, тому у разі необхідності затримання, будь-яка надмірна суворість при його здійсненні повинна каратися жорстокими репресіям зі сторони закону"[2].

Конституція України закріплює положення, що відображають сутність презумпції невинуватості (ст. 62): «Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, поки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину. Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, отриманих незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь». Положення даної статті віднесено законодавцем до сфери кримінального процесу однак сфера адміністративного процесу, по суті, залишається без конституційного визнання презумпції невинуватості. Проте Європейський суд з прав людини, що у своєму рішенні від 10 лютого 1995 р. у справі "Аллєне де Рібєрмон проти Франції" підкреслив, що сфера застосування принципу презумпції невинуватості є значно ширшою: він обов'язковий не лише для кримінального суду, який вирішує питання про обґрунтованість обвинувачення, а й для всіх інших органів держави [3].

Адже, притягнення до адміністративної (як і до дисциплінарної) відповідальності має для особи негативні наслідки, які істотно можуть впливати на її соціальний, майновий і моральний стан.

Хоча деякі ознаки презумпції невинуватості закріплюються ст.7 Кодексу України про Адміністративні правопорушення (далі - КУпАП), згідно з якою «ніхто не може бути підданий заходу впливу у зв'язку із адміністративним правопорушенням, інакше як на підставах і в порядку, встановлених законом» [4].

Характеризуючи досліджуваний принцип, А. П. Гуляєв зазначає, що принцип презумпції невинуватості не лише відображає суб'єктивне право громадянина вважатись невинним, але й набуває імперативного характеру для посадових осіб, наказує їм від імені держави вважати невинним кожна людина, поки інше не буде доведено у встановленому порядку. Даний принцип є проявом поваги до честі і гідності громадян і в той же час зобов'язує посадових осіб обвинувачувати і притягувати до юридичної відповідальності маючи на це вагомі підстави [5]. В чинному КУпАП цей принцип виражений тим, що до винесення постанови по справі, в більшості випадків, особа визнається не правопорушником, а особою, яка притягується до адміністративної відповідальності. Дана презумпція присутня лише в юрисдикційних провадженнях за участю фізичних осіб - правопорушників.

Істотною ознакою реалізації принципу презумпції невинуватості є те, що ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні протиправного діяння. З цього випливає, що

обов'язок доводити вину особи покладається на обвинувача, тобто на органи та посадових осіб, які встановили факт скоєння протиправного вчинку і порушили провадження в справі. Це означає також неможливість перекладання ініціативи в дослідженні всіх обставин справи на осіб, притягваних до відповідальності на стадії розгляду справи, і обов'язковість дослідження всіх обставин справи стороною-ініціатором.

Виходячи з того, що відсутнє законодавче положення принципу презумпції невинуватості в адміністративному процесі, статтею 268 КУпАП передбачено, що особа, яка притягається до адміністративної відповідальності має право давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання при розгляді справи. Тому таке право, як подача доказів особою, яка притягується до адміністративної відповідальності, може розумітися як доведення своєї невинуватості виключно самостійно, що протирічить принципу презумпції невинуватості. Також в вищезазначеній нормі КУпАП зазначено, що заявляти клопотання особа має можливість на стадії розгляду справи про адміністративне правопорушення, а до цього часу (в момент складання протоколу про адмінправопорушення) особа залишається безправною.

Отже, ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні правопорушення, проте має право це робити способами й у порядку, встановленими законом.

Ще однією ознакою, що характеризує реалізацію презумпції невинуватості, є віднесення права визнання особи винною у вчиненні адміністративного правопорушення до компетенції тільки уповноважених законом суб'єктів.

І якщо в кримінальному процесі таким суб'єктом визнано тільки суд, то в сфері адміністративного процесу при здійсненні юрисдикційного провадження до числа цих суб'єктів, крім суду, належать різні органи й посадові особи. Саме ця обставина підтверджує позицію законодавця щодо реальності й необхідності втілення в життя цієї важливої ознаки презумпції невинуватості. Інакше кажучи, рішення в справі, ухвалене органом, не уповноваженим на те законом, слід безумовно визнавати незаконним, і відповідно жодних правових наслідків для громадянина, притягнутого до відповідальності, воно нести не може.

В основу принципу презумпції невинуватості покладено часові межі його процесуальної дії, яка розпочинається зі стадії порушення справи про адміністративне правопорушення і закінчується набранням законної сили постанови по даній справі [6]. Обов'язок доказу вини особи у здійсненні адміністративного проступку покладається на уповноважених посадових осіб, які склали протокол про адміністративне правопорушення, а також органи (посадові особи), уповноважені розглядати дану категорію справ (ст.213 КУпАП). У випадку, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається, штраф відповідно до закону "накладається і стягується, а попередження фіксується на місці вчинення правопорушення" (ст.258 КУпАП), даний принцип також діє, не дивлячись на відсутність письмових адміністративно-процесуальних документів і обмеження стадій провадження досить коротким проміжком часу. Факти визнання особою, яка притягується до адміністративної відповідальності, своєї вини до закінчення розгляду даної справи, не вирішує питання про її винність і не звільняє орган (посадову особу), який розглядає цю справу, від обов'язку ретельно проаналізувати всі обставини. В протилежному випадку здійснюється відступ від завдання провадження в справах про адміністративні правопорушення (своєчасного, всебічного, повного і об'єктивного з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом), виконання якого є обов'язковим з урахуванням принципу презумпції невинуватості.

Очевидним є те, що навряд після того, як складено протокол про адміністративне правопорушення така посадова особа буде націлена здобувати докази невинуватості "порушника" (зокрема у випадку, коли одна й та ж посадова особа уповноважена складати протокол про адміністративне правопорушення та розглядати справу про адміністративне правопорушення. Адже у такому разі посадовець фактично у протоколі про адміністративне правопорушення стверджує, що особа вчинила проступок, а постановою у цій же справі за цим же протоколом вкаже, що він сам безпідставно склав протокол та звинуватив особу у вчиненні адміністративного правопорушення) [8].

То ж чітке нормативне закріплення презумпції невинуватості в Кодексі України про

адміністративні правопорушення може значною мірою вплинути на процес розгляду адміністративних справ, що буде сприяти обґрунтованості й законності прийнятих рішень, а також істотно активізувати позицію громадян, залучених у сферу розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Декларація прав людини і громадянина від 26.08.1789// [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://constituante.livejournal.com/10253.html>
3. Постановление Европейского суда по правам человека от 10 февраля 1995 г. в деле "Аллене де Рибемон (Allet de Ribemont) против Франции". – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.medialaw.kiev.ua/zmisud/ecourt/217/>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення чинне законодавство зі змінами та допов. - (офіц. текст). - К.: Паливода А. В., 2011. -272 с. - (Кодекси України).
5. Гуляев А. П. Социально-политический аспект презумпции невиновности / А. П. Гуляев // Советское государство и право. - 1988. - № 4. - С. 29-36.
6. Андрухів О. І. Принцип презумпції невинуватості у провадженні в справах про адміністративні правопорушення / О. І. Андрухів // Проблеми нормативно-правового забезпечення прав і свобод людини в діяльності ОВС: Матеріали наук-практ. конфер. (31.03-01.04.2005) - Івано-Франк., 2005. - С. 140-150.
7. Іщенко Ю. В. Повноваження посадових осіб міліції у справах про адміністративні правопорушення / Ю. В. Іщенко, Т. Л. Оленченко // Науковий Вісник НАВСУ. - 2004. - №1. - С. 151-157.
8. Самбор М. Презумпція невинуватості у адміністративно-деліктному праві / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка ISSN 1728-3817 1(99)/2014 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?...2...

**Курсант 4 курсу факультету
підготовки фахівців для підрозділів
кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ**

Гузема Валерія Іванівна

ПОНЯТТЯ ТА ПРИЧИНИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

Трудова міграція – це особливе пересування територією своєї чи іноземної держави з метою працевлаштування. В будь-якій цивілізованій державі право на вільне пересування особи передбачено в Основному законі. Але на сьогодні це право стало для України проблемою, так як наша держава є чи не найбільшим експортером робочої сили у світі.

В.О. Капітан визначив суть терміна «трудова міграція» як переміщення особи з метою тимчасового працевлаштування, що супроводжується перетинанням державного кордону (зовнішня трудова міграція) або меж адміністративно-територіальних одиниць України – держави, області, міста, району (внутрішня трудова міграція) [1]. В Європейській конвенції про правовий статус трудящих-мігрантів, «трудоим мігрантом» визначається громадянин однієї держави-учасниці, якому інша держава дозволила перебувати на її території для здійснення оплачуваної роботи.

Отже, ми можемо виділити два види трудової міграції, а саме внутрішню (в межах однієї держави) та зовнішню (поза межами держави).

Проаналізувавши статистику, звіти та періодичні видання, ми виокремили, основні причини трудової еміграції, а саме: нестабільна економічна ситуація, через яку люди змушені покидати територію своєї держави для заробітку з метою утримання сім'ї; занижений рівень оплати праці, що є важливим фактором для пошуку роботи за кордоном, так як в Україні рівень